

การเสนอขอพระราชทาน

เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ให้ผู้กระทำความดีความชอบ

Offering the Most Admirable order

of the Direkgunabhorn Let the person who creates goodness

มาลี ชายหงษ์

Malee Chaihongs

กองบริหารทรัพยากรบุคคล สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

Human Resource Management Devison, Office of the Permanent Secretary

ผู้นิพนธ์ (Corresponding Author); Email: moph_1422@hotmail.com

(Received: April 18, 2019, Accepted: April 23, 2019)

รัฐบาลได้สนองตอบคุณงามความดีให้ผู้กระทำความดีความชอบอันเป็นประโยชน์ต่อประเทศ ด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือกและเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทยให้เป็นบำเหน็จ แต่โดยที่ปรากฏว่ามีบุคคลซึ่งกระทำความดีความชอบอันเป็นประโยชน์แก่ ประเทศ ศาสนา ประชาชนมากขึ้นเป็นลำดับ ในปี 2530 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้มีดำริเห็นสมควรให้มีเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตระกูลใหม่ขึ้น โดยเฉพาะสำหรับพระราชทานเพื่อให้เกิดความเหมาะสมยิ่งขึ้น จึงตราพระราชบัญญัติเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ ปี 2534 ขึ้น⁽¹⁾⁽²⁾ ทรงเป็นประธานของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ และทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจที่จะพระราชทานตามที่ทรงพระราชดำริเห็นสมควร และเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์นี้ โดยมีการพระราชทานเป็นครั้งแรกเนื่องในวโรกาส 5 ธันวาคม 2538 ดังนั้น หน่วยงานที่ได้รับประโยชน์จึงพึงตระหนักในการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์สำหรับประชาชนที่มีส่วนร่วมช่วยเหลือราชการแผ่นดินเพื่อเป็นเกียรติประวัติ เป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคม ส่งเสริมให้บุคคลได้ประกอบคุณงามความดีเจริญรอยตามเบื้องยุคลบาทตลอดไป

การเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ ให้เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีและพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ ปี 2538 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2 ปี 2549)⁽³⁾ ซึ่งจำแนกการกระทำความดีความชอบเป็น 2 ประเภท คือ

1. กรณีมีผลงานอันเป็นประโยชน์แก่ประเทศ ศาสนา ประชาชน
2. กรณีที่เป็นการบริจาคทรัพย์เงินเพื่อสาธารณประโยชน์ เช่น เพื่อการแพทย์ การสาธารณสุข การศึกษา การศาสนา การพัฒนาชุมชน การสังคม สงเคราะห์ หรือความมั่นคงของชาติ

ในที่นี้จะกล่าวเฉพาะกรณีบริจาค เนื่องจากหน่วยงานต่างๆ ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขส่วนใหญ่ได้รับบริจาคเงิน ที่ดิน ครุภัณฑ์การแพทย์/สำนักงาน รพพยาบาล อาคารผู้ป่วย ฯลฯ เพื่อประโยชน์ในการรักษาพยาบาลและบริการประชาชน สมควรที่จะพิจารณาเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ฯ ให้ตามระเบียบ หลักเกณฑ์ ซึ่งกำหนดลักษณะและอยู่ภายใต้เงื่อนไข ดังนี้

2.1 ททรัพย์สินที่บริจาคต้องเป็นของผู้บริจาค หรือที่ผู้บริจาคมีสិทธิบริจาคได้ในนามของตน และยังไม่เคยใช้เสนอขอพระราชทานจนได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ฯ มาแล้ว (การบริจาคในนามบริษัท ห้างร้านมิให้นำมาเสนอขอ)

2.2 ททรัพย์สินที่บริจาคต้องไม่มีเงื่อนไขหรือภาระติดพันใดๆ

2.3 การบริจาคทรัพย์สินที่มีผู้ร่วมบริจาคหลายคน ให้แสดงรายละเอียดด้วยว่าแต่ละคนได้บริจาคเป็นมูลค่าเท่าใด หากมิได้แสดงรายละเอียดให้ถือว่าแต่ละคนได้บริจาคทรัพย์สินคนละเท่าๆ กัน

2.4 การบริจาคทรัพย์สินที่มีใช้เงิน ต้องมีหนังสือรับรองมูลค่าแห่งทรัพย์สินที่บริจาค จากส่วน

ราชการที่เสนอขอพระราชทานหรือนิติบุคคลที่รับบริจาค หากบริจาคที่ดินต้องให้เจ้าพนักงานที่ดินเป็นผู้ออกหนังสือรับรองมูลค่าที่ดินทั้งแปลง ซึ่งเป็นราคาประเมินขณะบริจาค

2.5 การบริจาคทรัพย์สินซึ่งถ้าจะซื้อขายกัน จะต้องทำเป็นหนังสือ และจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ให้ทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เสียก่อน

2.6 ถ้าเป็นการบริจาคทรัพย์สินให้แก่นิติบุคคล นิติบุคคลนั้นต้องมีวัตถุประสงค์ในการประกอบกิจการอันเป็นสาธารณประโยชน์ตามรายชื่อที่สำนักนายกรัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา ดังนี้ เท่านั้น⁽⁴⁾ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงรายชื่อนิติบุคคลที่ได้รับบริจาค และออกหนังสือรับรองแสดงรายการการบริจาคทรัพย์สิน (นร.2) ให้แก่ผู้บริจาคไปเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์

รายชื่อนิติบุคคล	รายชื่อนิติบุคคล (ต่อ)
1. มูลนิธิชัยพัฒนา	15. มูลนิธิรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหิดลในพระบรมราชูปถัมภ์
2. มูลนิธิจุฬาราชมนตรี	16. มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
3. มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ	17. มูลนิธิแพथยาสมาคมเด็กพระศรีนครินทร์ราชประชานุเคราะห์
4. มูลนิธิสายใจไทยในพระบรมราชูปถัมภ์	18. ศิริราชมูลนิธิ
5. มูลนิธิราชประชานุเคราะห์ในพระบรมราชูปถัมภ์	19. มูลนิธิโรงพยาบาลสงฆ์
6. มูลนิธิช่วยเหลือคนปัญญาอ่อนแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์	20. มูลนิธิโรงพยาบาลเลิดสิน
7. มูลนิธิส่งเสริมกิจการเยาวชนในชุมชนแออัด ในพระอุปถัมภ์ของสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร	21. มูลนิธิโรงพยาบาลราชวิถี
8. มูลนิธิอนุเคราะห์คนพิการในพระราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระศรีนครินทร์ราชประชานุเคราะห์	22. มูลนิธิโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช
9. มูลนิธิราชประชาสมาสัยในพระบรมราชูปถัมภ์	23. มูลนิธิโรงพยาบาลตำรวจ
10. มูลนิธิราชสุดา	24. มูลนิธิรามธิบดี
11. มูลนิธิโรคเรื้อนพุดทอง	25. มูลนิธิโรงพยาบาลสวนดอก
12. มูลนิธิช่วยเหลือวอดเด็กเลี้ยงติ่ง (ปอดเด็กติ่ง)	26. มูลนิธิสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา
13. มูลนิธิโรคไตแห่งประเทศไทย	27. มูลนิธิชาเทียม
14. มูลนิธิอานันทมหิดล	28. สมาคมสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์
	29. มูลนิธิพระดาบส
	30. มูลนิธิโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า
	31. มูลนิธิป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
	32. มูลนิธิสิริวัฒนา เซสเซียร์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

รายชื่อนิติบุคคล	รายชื่อนิติบุคคล (ต่อ)
33. มูลนิธิโรงพยาบาลสมเด็จพระยาในพระราชูปถัมภ์ ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	38. มูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์
34. มูลนิธิสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระ บรมราชชนก	39. มูลนิธิธรรมิกชนเพื่อคนตาบอดในประเทศไทย ในพระบรม ราชูปถัมภ์มูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระ พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี
35. มูลนิธิเด็กโรคหัวใจ ในพระอุปถัมภ์ของสมเด็จพระเจ้าพี่ นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนากรมหลวงนราธิวาสราชน ครินทร์	40. มูลนิธิโรงพยาบาลเด็ก
36. มูลนิธิโรงพยาบาลสงขลานครินทร์	41. มูลนิธิสนับสนุนสถาบันประสาทวิทยา
37. มูลนิธิโรคมะเร็ง โรงพยาบาลศิริราช	43. มูลนิธิโรงพยาบาลสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ กองทัพอากาศ ในพระ บรมราชูปถัมภ์

พระราชกฤษฎีกาฯ กำหนดให้หน่วยงานที่
ได้รับบริจาคมีหน้าที่พิจารณาออกหนังสือรับรอง แสดง
รายการการบริจาคทรัพย์สิน (แบบ นร.2) ให้ผู้บริจาคทุก
ครั้งที่มีการบริจาค (1 ครั้ง/ฉบับ) กรณีที่เป็นการบริจาคใน
อดีตและไม่ปรากฏหลักฐานเอกสารต้นฉบับหรือสำเนาใบ
รับเงิน ให้หน่วยงานตรวจสอบเอกสารหลักฐานที่ได้มอบ
ให้แก่ผู้บริจาค รวมทั้งสอบปากคำผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อ
ประกอบการพิจารณา หากปรากฏข้อเท็จจริงว่าเป็นผู้

บริจาคและรายการถูกต้อง ให้หน่วยงานออกหนังสือรับรอง
การบริจาค (นร.2) ให้โดยเร็ว หากหัวหน้าหน่วยงานคนเดิม
ย้าย โอน ลาออกไปแล้ว ให้ผู้ที่ดำรงตำแหน่งในปัจจุบันลง
นามรับรองการบริจาคใน นร.2 ให้ จะหลีกเลี่ยงจ่ายเบี้ยง
มิได้

การลงลายมือชื่อรับรองแสดงรายการการ
บริจาคทรัพย์สิน (นร.2)⁽⁴⁾ จำแนกตามหน่วยงานที่ได้รับ
ประโยชน์ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผู้มีอำนาจลงลายมือชื่อรับรองแสดงรายการการบริจาคทรัพย์สิน (นร.2) จำแนกตามหน่วยงานที่ได้รับประโยชน์

หน่วยงานที่ได้รับประโยชน์ จากการบริจาคทรัพย์สิน	ผู้มีอำนาจลงนาม	
	ไม่เกินห้าแสนบาท	เกินห้าแสนบาท
หน่วยงานราชการส่วนกลาง	อธิบดี หรือ หัวหน้าส่วนราชการ ที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม	
หน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค (สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข)	1. นายอำเภอ และ 2. หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอแห่ง ท้องที่ที่มีการบริจาค (สาธารณสุขอำเภอ)	1. ผู้ว่าราชการจังหวัด และ 2. หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดแห่งท้องที่ที่มีการ บริจาค (นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด)
สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ	อธิการบดี	
รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่น ของรัฐ	ผู้ว่าการ ผู้อำนวยการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งที่มีชื่อเรียกอย่างอื่นและมีฐานะเทียบเท่าผู้ว่าการหรือ ผู้อำนวยการ	
สภาอากาศไทย	เลขาธิการสภาอากาศไทย	
นิติบุคคลที่สำนักนายกรัฐมนตรี ประกาศ กำหนดในราชกิจจานุเบกษา	ผู้แทนนิติบุคคลนั้นและเหรียญกษาปณ์ หรือ ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการเงิน	
วัดในเขตจังหวัด	1. นายอำเภอแห่งท้องที่ที่มีการบริจาค และ 2. ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัด	1. ผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ที่มีการบริจาค และ 2. ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด

หมายเหตุ

- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีกำกับให้หัวหน้าส่วนราชการตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาลงนามในแบบ นร.2 ด้วยตนเอง โดยไม่มอบอำนาจให้ผู้อื่นปฏิบัติราชการแทน
- กรณีบริจาคทรัพย์สินให้แก่วัด จะต้องมีส่วนเนาบัญชีทรัพย์สินของวัดที่แสดงการรับบริจาค และการใช้จ่าย

ทรัพย์สินที่บริจาค โดยให้เจ้าอาวาสและผู้รับผิดชอบด้านการเงินลงชื่อรับรองสำเนาก่อน

3. ถ้าผู้บริจาคเคยบริจาคให้หน่วยงานอื่นมาก่อนก็รวบรวมนร.2 ทั้งหมด แล้วมอบให้หน่วยงานที่ได้รับบริจาคมากที่สุดดำเนินการเสนอขอพระราชทานประจำปีในชั้นตราตามมูลค่าของ นร.2 ที่รวบรวมนได้ ดังตารางที่ 3

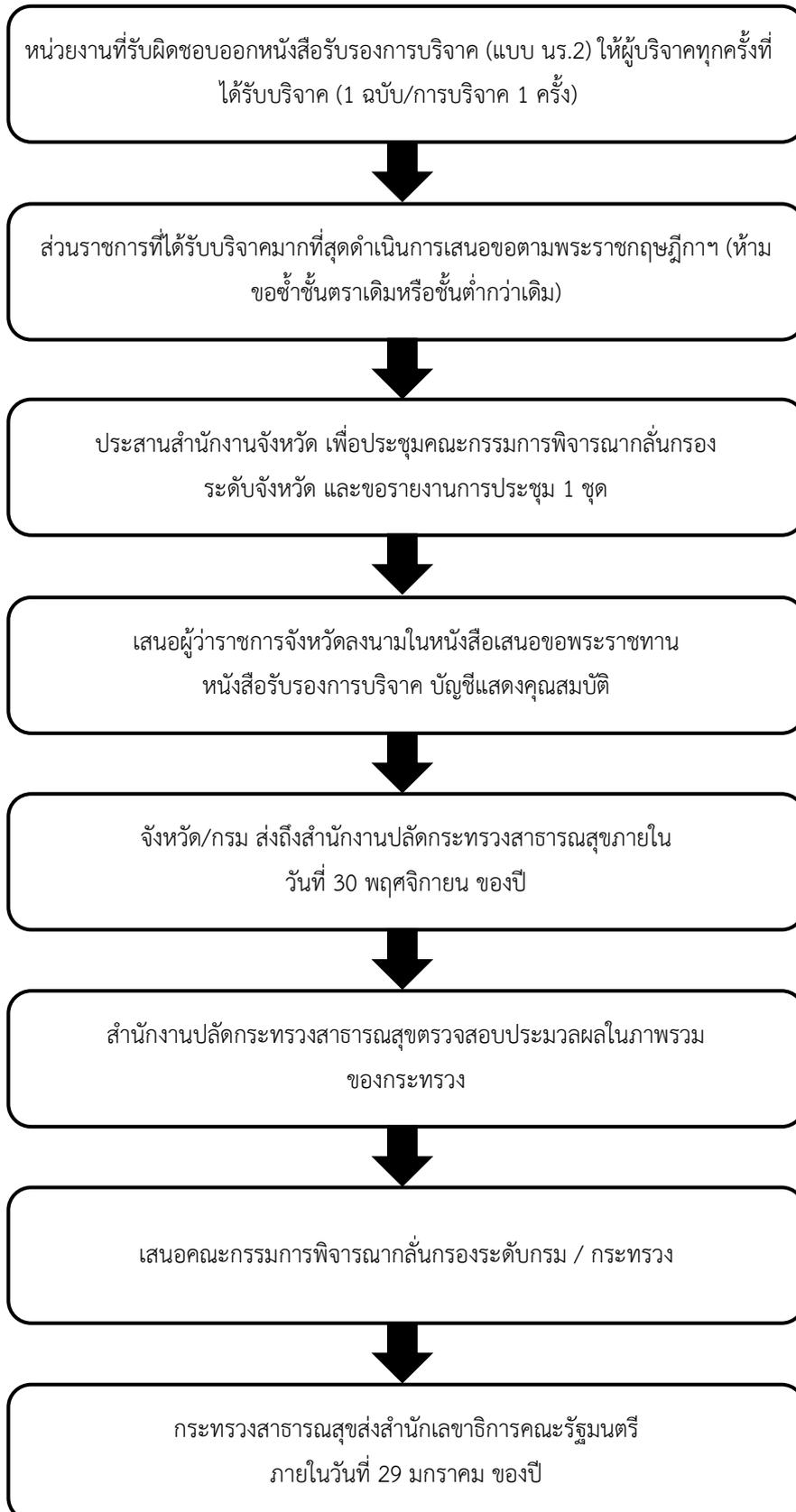
ตารางที่ 3 แสดงชั้นเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ ที่จะเสนอขอตามมูลค่าทรัพย์สินที่บริจาค

มูลค่าทรัพย์สิน	ชั้นที่	นามเครื่องราชอิสริยาภรณ์	อักษรย่อ	หมายเหตุ
100,000	7	เหรียญเงินดิเรกคุณาภรณ์	ร.ง.ภ.	ได้รับแพรวแถบย่อและเหรียญเครื่องราชา
200,000	6	เหรียญทองดิเรกคุณาภรณ์	ร.ท.ภ.	
500,000	5	เบญจมาภรณ์ดิเรกคุณาภรณ์	บ.ภ.	ได้รับประกาศนียบัตรกำกับเครื่องราชา ดุม แพรวแถบย่อ
1,500,000	4	จตุตถดิเรกคุณาภรณ์	จ.ภ.	
6,000,000	3	ตติยดิเรกคุณาภรณ์	ต.ภ.	
14,000,000	2	ทุติยดิเรกคุณาภรณ์	ท.ภ.	เหรียญเครื่องราชา และขอพระราชทานเพลิงศพ
30,000,000	1	ปฐมดิเรกคุณาภรณ์	ป.ภ.	

ทั้งนี้ มิให้เสนอขอชั้นตราเดิม หรือชั้นตราที่ต่ำกว่าเดิม ต้องรวบรวมนร.2 ไว้เสนอขอชั้นสูงขึ้นในโอกาสต่อไป หากถึงแก่กรรมก่อน ก็ให้เสนอขอ

พระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ฯ ในฐานะผู้วายชนม์ได้ตามครวว แห่งความชอบ

แสดงขั้นตอนการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์
ให้ผู้กระทำความดีความชอบแก่กระทรวงสาธารณสุข

บทสรุป

การเสนอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ให้ผู้กระทำความดีความชอบแก่ประเทศ ประชาชน ไม่ว่าจะป็นกรณีมี ผลงาน หรือกรณีบริจาคทรัพย์สิน สิ่งสำคัญที่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบและหน่วยงานต้องตระหนัก คือ คุณค่าของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ฯ และประโยชน์ของประเทศเป็นสำคัญ โดยเฉพาะหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่ได้รับบริจาคเพื่อการแพทย์ การรักษาพยาบาลและส่งเสริมสุขภาพเป็นอย่างมาก หากเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานขาดความรู้ความเข้าใจในระเบียบ หลักเกณฑ์ แนวปฏิบัติที่มีการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ดำเนินการในขั้นตอนต่างๆ ล่าช้าทำให้ผู้กระทำความดีความชอบเสียโอกาสในการได้รับพระราชทานชั้นตราที่เหมาะสม หากเสนอขอพระราชทานคลาดเคลื่อนไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายอาจทำให้หน่วยงานมีภาพลักษณ์ที่ไม่ดีและเป็นการระคายต่อเบื้องพระยุคลบาทเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้ ถ้าดำเนินการถูกต้อง ทำให้ผู้ได้รับพระราชทานมีความภาคภูมิใจว่าเป็นผู้มีเกียรติเป็นสิริมงคล บังเกิดความปลื้มปิติ เป็นแบบอย่างที่ดีของสังคมในการอุทิศตนเสียสละทรัพย์ นำไปสู่การร่วมแรงร่วมใจบริจาคและทำประโยชน์แก่หน่วยงาน ซึ่งเป็นการประหยัดงบประมาณของราชการ สามารถบริหารจัดการเพื่อสุขภาพอันดีถ้วหน้าของประชาชนสืบไป

บรรณานุกรม

1. พระราชบัญญัติเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ พ.ศ. 2534. ราชกิจจานุเบกษา. 108(127) : 2 กรกฎาคม 2534.
2. สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง, 2539.
3. พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์. พ.ศ. 2538. ราชกิจจานุเบกษา. 112 (41ก) : 3 ตุลาคม 2538.
4. สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. กฎหมาย ระเบียบ และประกาศฯ เกี่ยวกับเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์. กรุงเทพฯ : สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2539.